

JUSTITIS MINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 30. april 2015
Dok.: 1515041

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål S og T fra
Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik
den 5. maj 2015**

Samrådsspørgsmål S:

”Dansk Folkeparti har løbende opfordret regeringen til at forbyde den islamistiske forening Hizb ut-Tahrir i Danmark. Ministeren bedes derfor redegøre for, hvordan regeringen forholder sig til, at foreningen, som har brugt en særligt hård og voldelig retorik mod jøder, og er kommet med udtalelser om, at politikerne og det danske samfund selv har drevet den terrorismestænkte derud, hvor terror var en løsning, stadig eksisterer i Danmark?”

Samrådsspørgsmål T:

”Ministeren bedes redegøre for mulighederne for at forbyde den islamistiske forening Hizb ut-Tahrir i Danmark, som allerede er forbudt i en række andre lande, og dermed tvangsopløse foreningen i Danmark snarest muligt?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

[Indledning]

1. Jeg vil besvare de to spørgsmål samlet, da begge spørgsmål vedrører et forbud mod og opløsning af Hizb ut-Tahrir.

Man kan ikke påstå, at det er første gang, vi diskuterer det her emne.

Skiftende justitsministre – af både konservativ og socialdemokratisk observans – har ved forskellige lejligheder redegjort for mulighederne for at opløse Hizb ut-Tahrir.

Og jeg har naturligvis intet imod at møde op her i dag for igen at beskrive de muligheder og begrænsninger, som grundloven indeholder.

Så når jeg siger det om de skiftende justitsministre, er det mere, så vi kan se hinanden i øjnene på, at det her spørgsmål har været oppe rigtig mange gange i de seneste godt 10 år. Hver gang med samme resultat.

[Kort om Hizb ut-Tahrir]

2. Men lad mig først sige et par ord om, hvordan jeg forholder mig til, at Hizb ut-Tahrir stadig eksisterer i Danmark.

Jeg synes, det er umådeligt trist. Det danske samfund har så meget at byde på – også for folk, der mangler retning i deres liv. Derfor er det helt ufatteligt, at der alligevel er nogen, som vælger at vende samfundet ryggen.

En forening som Hizb ut-Tahrir repræsenterer et menneskesyn, der ingen steder hører hjemme i det danske samfund. Og vi skal ikke acceptere, at antidemokratiske kræfter forsøger at undertrykke vores værdier.

Ingen kan derfor være i tvivl om, at regeringen tager kraftigt afstand fra Hizb ut-Tahrirs holdninger.

Af samme grund er det regeringens klare opfattelse, at Hizb ut-Tahrir skal søges opløst, når der formentlig på et tidspunkt findes grundlag for det.

[Om grundlovens mulighed for at opløse en forening]

3. Reglerne om muligheden for at forbyde og opløse en forening findes som bekendt i grundlovens § 78, der jo først og fremmest er en bestemmelse om foreningsfrihed – om borgernes ret til at danne foreninger uden først at skulle have tilladelse fra myndighederne.

Men bestemmelsen giver også mulighed for, at en forening – som allerede er dannet – kan opløses ved dom.

En opløsning forudsætter, at foreningen har et ulovligt øjemed. Det betyder, at foreningen f.eks. skal have som sit formål at gennemføre eller medvirke til overtrædelser af straffeloven.

Og ikke mindst at det kan bevises, at det forholder sig sådan.

Ved den konkrete bedømmelse af, hvad der kan siges at være foreningens ”øjemed”, må der anlægges en vurdering af den nærmere karakter af foreningens virksomhed.

Det afgørende vil her være, hvad foreningen reelt står for. Det er f.eks. ikke tilstrækkeligt blot at vurdere de formål, som foreningen formelt har efter sine vedtægter.

Det er samtidig almindeligt antaget, at det forhold, at en forening en enkelt eller nogle få gange måtte have overtrådt lovgivningen, ikke i sig selv kan begrunde, at foreningens øjemed anses for ulovligt. Det samme gælder det forhold, at enkelte af foreningens medlemmer har begået lovovertrædelser.

Opløsning af en forening ved dom under henvisning til, at foreningen har et ulovligt øjemed, vil altså i almindelighed alene kunne komme på

tale, hvis foreningen eller dens medlemmer som et almindeligt led i foreningens virksomhed udøver strafbare aktiviteter.

4. Grundlovens § 78 indeholder i stk. 2 en særlig regel om foreninger, der virker ved eller søger at opnå deres formål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende. Sådanne foreninger bliver – som der står i bestemmelsen – at opløse ved dom.

Dette betyder bl.a., at regeringen i forhold til sådanne foreninger i hvert fald som udgangspunkt har pligt til at rejse en opløsningssag.

5. Jeg vil i øvrigt for god ordens skyld understrege, at en forening ikke kan opløses ved en regeringsforanstaltning. Dog kan en forening foreløbigt forbydes, men der skal da straks anlægges sag imod den til dens opløsning.

Det er imidlertid ikke sådan, at det er overladt til regeringens frie politiske skøn, om der skal nedlægges et foreløbigt forbud mod en forening. En justitsminister kan således efter grundloven kun nedlægge et foreløbigt forbud, hvis de retlige betingelser herfor er opfyldt.

Det betyder bl.a., at der skal foreligge et ordentligt bevismæssigt grundlag, før der kan nedlægges et foreløbigt forbud. En regering, der skal overholde grundloven, kan altså ikke bare fare ud og nedlægge forbud uden at have et sådant grundlag.

[Grundlag for at søge Hizb ut-Tahrir opløst]

6. Og det bringer os så tilbage til det spørgsmål, der har været rejst flere gange i de seneste 10 år – *kan man forbyde eller opløse Hizb ut-Tahrir?*

Grundloven er i hvert fald den samme som for 10 år siden, så spørgsmålet må være, om det nødvendige – ordentlige – bevismæssige grundlag foreligger.

Som det nok er de fleste bekendt, har Rigsadvokaten flere gange tidligere overvejet spørgsmålet om opløsning af Hizb ut-Tahrir. Rigsadvokaten har hidtil ikke fundet grundlag for at søge Hizb ut-Tahrir opløst, men har siden 2008 haft en skærpet opmærksomhed omkring foreningen.

Der er iværksat en indberetningsordning, så Rigsadvokaten løbende modtager indberetninger fra politikredsene og statsadvokaturerne om forhold, der kan have betydning for spørgsmålet om et forbud mod Hizb ut-Tahrir. Rigsadvokaten har i den forbindelse også anmodet PET om løbende at blive orienteret om relevante oplysninger om foreningen.

Rigsadvokaten vurderer på den baggrund løbende, om der er grundlag for at søge Hizb ut-Tahrir opløst.

Og det er der ikke på nuværende tidspunkt. Det fremgår også af min besvarelse af 9. marts af spørgsmål 401 fra udvalget, som bl.a. indeholder en udtalelse fra Rigsadvokaten.

Men Rigsadvokaten giver mig selvfølgelig besked, hvis et sådant grundlag måtte opstå.

For det er som sagt regeringens klare opfattelse, at Hizb ut-Tahrir skal søges opløst, hvis der på et tidspunkt findes grundlag for det.

Tak for ordet.